

STEPHEN KING

Kuolleet
eivät
valehtele.

MYÖHEMMIN

TAMMI

Stephen King

Myöhemmin

SUOMENTANUT ILKKA REKIARO

TAMMI

HELSINKI

Sitaatin Shakespearen teoksesta *Macbeth* suomentanut Paavo Cajander

ENGLANNINKIELINEN ALKUTEOS *Later* ILMESTYI YHDYSVALLOISSA 2021.

Copyright © 2021 by Stephen King

Suomenkielinen laitos © Tammi ja Ilkka Rekiaro 2022

Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä.

Painettu EU:ssa

ISBN 978-952-04-3451-9

Omistettu Chris Lottsille

”Huomisia ei ole loputtomasti.”

MICHAEL LANDON

Ei ole kiva aloittaa anteeksipyynnöllä – sen varmaan kieltää jokin sääntökin, samalla lailla kuin virkkeen aloittamisen konjunktiolla – mutta luettuani tähän mennessä kirjoittamani yli kolmekymmentä liuskaa tuntuu, että minun on pakko. Syynä on toistuvasti käyttämäni sana. Opin äidiltäni monta rumaa sanaa ja olen käyttänyt niitä pienestä pitäen (kuten ennen pitkää huomaat) mutta sana jota tarkoitan on *myöhemmin*. Esimerkkejä sen käytöstä: ”Myöhemmin minulle selvisi” ja ”Vasta myöhemmin oivalsin”. Tiedän että toistan sitä sanaa, mutta minulla ei ole ollut valinnan varaa, koska tarinani alkaa, kun vielä uskoin joulupukkiin ja hammaskeijuun (joskin olin skeptinen jo kuusivuotiaana). Olen nyt kahdenkymmenen kahden vuoden ikäinen, joten voi sanoa, että kirjoitan tätä myöhemmin, eikö? Nelikymppisenä – sikäli kuin elän niin vanhaksi – minä kai sitten muistelen asioita, jotka luulin ymmärtäväni kaksikymmentäkaksivuotiaana, ja tajuan, että oli paljon sellaista, mitä en ymmärtänyt alkuunkaan. Nyt tiedän, että aina koittaa myöhempi hetki. Ainakin siihen asti kunnes kuolemme. Sitten pitänee sanoa *sitä ennen*.

Nimeni on Jamie Conklin, ja kerran kauan sitten piirsin kiitospäiväkalkkunan, joka oli minusta hieno kuin peto-lintu. Myöhemmin – eikä kovinkaan paljon myöhemmin

– tajusin että se muistutti pikemminkin sitä, mitä tulee petolinnun perseestä. Joskus totuus on todella syvältä.

Minusta tämä on kauhukertomus. Tsekkaa mitä itse tuumit.

1

Kävelin koulusta kotiin äidin kanssa. Hän talutti minua kädestä. Kalkkuna oli toisessa kädessäni, niitä oli piirretty ensimmäisellä luokalla viikkoa ennen kiitospäivää. Olin niin pollea piirustuksestani, että olin poksahda. Homma meni niin, että toinen käsi painettiin askartelupaperille ja toisella jäljennettiin sen ääriviivat väriliidulla. Siitä tuli kalkkunan pyrstö ja ruumis. Pään suhteen piti pärjätä omin neuvoin.

Näytin piirustusta äidille ja hän sanoi joo joo joo, selvä selvä, tosi hieno, mutta minusta tuntuu, ettei hän edes katsonut kunnolla. Hän varmaan ajatteli jotain kirjaa, jota yritti myydä. Hän sanoi sitä kaupitteluksi. Äiti oli näet kirjallisuusagentti. Aiemmin sitä työtä teki hänen veljensä, Harry-enoni, mutta äiti ryhtyi jatkamaan enon duunia vuosi ennen sitä aikaa, josta minä nyt sinulle kerron. Se on pitkä ja aika mälsä tarina.

Minä sanoin: ”Piirsin metsänvihreällä, koska se on minun lempiväriini. Tiesithän sinä sen, tiesithän?” Olimme nyt melkein kerrostalomme kohdalla. Se oli vain kolmen korttelin päässä koulusta.

Äiti sanoi joo joo joo. Ja: ”Kuule muksu, kun päästään kotiin, leiki sinä tai katso telkasta *Barneyta* tai *The Magic School Busia*. Minun pitää soittaa tsiljoona puhelua.”

Joten minä sanoin joo joo joo, mistä sain palkaksi tökkäisyksen ja virnistyksen. Minusta oli sairaan kivaa saada äiti hymyilemään, sillä jo kuusivuotiaana tiesin, että hän otti kaiken tosi vakavasti. Myöhemmin minulle selvisi, että se johtui osittain minusta. Hän luuli kasvattavansa hullua ipanaa. Sinä päivänä, josta kerron, hän lopulta vakuuttui, etten ole hullu – mikä oli kai tavallaan helpottavaa ja tavallaan ei.

”Et puhu tästä kenenkään kanssa”, äiti sanoi myöhemmin sinä päivänä. ”Paitsi minun. Ja ehkä et edes minun kanssani. Jooko?”

Sanoin joo. Pienenä sitä sanoo äidille aina joo. Paitsi tietenkin jos hän käskee mennä nukkumaan. Tai syömään parsakaalia.

Astuimme kerrostalon rappukäytävään ja hissi oli edelleen epäkunnossa. Joku voisi väittää, että olisi käynyt toisin, jos se ei olisi ollut epäkunnossa, mutta tuskin se olisi asiaa miksikään muuttanut. Minusta ihmiset, jotka sanovat, että elämässä kaikki on kiinni tekemistämme valinnoista ja valitsemistamme teistä, puhuvat paskaa. Koska mietipä: riippumatta siitä, olisimmeko menneet hissillä vai portaita, olisimme tulleet samaan kolmanteen kerrokseen. Kun kohdalon sormi osoittaa sinuun, kaikki tiet vievät Roomaan, niin minä funtsin. Saatan vanhemmiten muuttaa mieleni, mutta tuskinpa.

”Helvetin hissi”, äiti manasi. Ja lisäsi: ”Et kuullut, muksu.”

”Kuullut mitä?” kysyin, mistä sain taas palkaksi virnistyksen. Voin sanoa, että sinä päivänä äidiltä ei irronnut niitä enempää. Tarjouduin kantamaan hänen laukkuaan, jossa oli kuten aina käsikirjoitus, sinä päivänä hurjan paksu – se näytti viisisataasivuiselta (kauniilla ilmalla äiti istui aina penkillä ja luki odottaessaan, että pääsin koulusta). Hän

virkkoi: ”Herttainen tarjous, mutta mitä minä sinulle aina sanon?”

”Kukin kantakoon oman ristinsä”, vastasin.

”Just niin.”

”Onko se Regis Thomasin käsissä?” kysyin.

”Onpa hyvinkin. Vanhan kunnan Regisin, joka maksaa meidän vuokramme.”

”Kertooko se Roanokesta?”

”Jamie, tarvitseeko sinun edes kysyä?” Se sai minut hihittämään. Vanha kunnan Regis ei muusta kirjoittanutkaan kuin Roanokesta. Se oli hänen ristinsä.

Nousimme portaat kolmanteen kerrokseen, missä oli kaksi muuta asuntoa ja meidän kämppämme käytävän päässä. Meidän kämppämme oli hienoin. Herra ja rouva Burkett seisovivat 3A:n edessä, ja tiesin heti, ettei kaikki ollut kohdallaan, sillä herra Burkett poltti tupakkaa, mitä en ollut nähnyt hänen tekevän koskaan ennen; sitä paitsi talossa oli tupakointi kielletty. Hänen silmänsä verestivät ja harmaat hiukset harottivat kuin hänellä olisi ollut piikkejä päässä. Sanoin häntä aina herraksi, mutta hän oli oikeasti professori Burkett ja opetti New Yorkin yliopistossa jotain fiksumaa. Englanninkielistä ja eurooppalaista kirjallisuutta, sain myöhemmin tietää. Rouva Burkett oli yöpaidassa ja paljain jaloin. Yöpaida oli aika ohut. Näin sen läpi melkein kaikki paikat.

Äiti kysyi: ”Marty, mikä hätänä?”

Ennen kuin herra Burkett ehti vastata, näytin hänelle kalkkunapiirrokseni. Halusin piristää häntä, koska hän näytti surulliselta, mutta näytin sitä myös, koska olin ylpeä siitä. ”Katsokaa, herra Burkett! Minä piirsin kalkkunan. Katsokaa, rouva Burkett!” Pitelin piirustusta rouvaan päin kasvojeni edessä, koska en halunnut hänen ajattelevan, että tiirailin hänen paikkojaan.

Herra Burkett ei kiinnittänyt minuun huomiota. Hän tuskin oli edes kuullut mitä sanoin. ”Tia, minulla on ikävää asiaa. Mona kuoli tänä aamuna.”

Äiti pudotti laukun käsikirjoituksineen päivineen jalkojensa väliin ja vei käden kasvoilleen. ”Voi ei! Ei voi olla totta!”

Herra Burkett alkoi itkeä. ”Hän nousi yöllä ja valitti janoa. Menin takaisin nukkumaan, ja aamulla hän makasi sohvalla päiväpeitto leukaan asti vedettynä, ja minä hip-sin keittiöön ja laitoin kahvin tulemaan, koska tuumasin, että hyvä tuoksu saisi hä-hä-hänet herää... saisi hänet he-heräämään...”

Silloin hän vasta rupesikin itkemään. Äiti halasi häntä samalla tavalla kuin minua, kun olin satuttanut itseni, vaikka herra Burkett oli suunnilleen satavuotias (seitsemänkymmmentäviisi, sain myöhemmin tietää).

Silloin rouva Burkett puhui minulle. Hänellä oli hiljainen ääni, mutta ei niin hiljainen kuin joillakin heistä, koska hän oli vielä aika tuore. Hän sanoi: ”James, kalkkunat eivät ole vihreitä.”

”No, minun kalkkuna on”, minä sanoin.

Äiti rutisti edelleen herra Burkettia ja pikkuisen heijasi häntä. He eivät kuulleet rouva Burkettia, koska eivät pysyneet, eivätkä he kuulleet minua, koska tekivät aikuisten juttuja: äiti lohdutti ja herra Burkett vetisteli.

Herra Burkett sanoi: ”Soitin tohtori Allenille ja hän tuli ja sanoi, että Mona todennäköisesti sai tuplan.” Ainakin luulin hänen sanoneen niin. Hän itki niin kovasti, että oli vaikea saada selvää. ”Hän soitti hautausurakoitsijalle. Mona haettiin jo. En tiedä miten selviän ilman häntä.”

Rouva Burkett sanoi: ”Mieheni tuikkaa kohta tupakallaan äitisi tukan tuleen, jos ei pidä varaansa.”

Ja niin tapahtuikin. Haistoin äidin kärehtäneet hiukset, sellaisen kampaamohajun. Äiti oli liian hienotunteinen sanoakseen mitään, mutta pani herra Burkettin päästämään irti, otti savukkeen tämän kädestä, pudotti sen lattialle ja tamppasi sammuksiin. Minusta se oli aika ällö tempu, älyn sottaista, mutta pysyin vaiti. Hoksasin että kyseessä oli poikkeustilanne.

Tiesin myös, että jos vielä juttelisin rouva Burkettin kanssa, herra Burkett saisi hepulit. Äiti myös. Jopa lapsi tietää tietyt jutut, ellei ole latvasta laho. Pitää osata kiittää, kikkeliä ei saa vetää esiin julkisilla paikoilla, ei saa puhua ruoka suussa eikä kuolleille saa puhua, kun vieressä on eläviä ihmisiä, jotka ovat juuri alkaneet ikävöidä heitä. Haluan sanoa puolustuksekseni, että kun näin rouva Burkettin, en tiennyt, että hän oli kuollut. Myöhemmin opin huomamaan eron paremmin, mutta siihen aikaan vielä opettelin. Näin yöpaidan läpi enkä hänen ruumiinsa läpi. Kuolleet näyttävät ihan samanlaisilta kuin elävät, paitsi että heillä on aina yllään samat vaatteet kuin kuollessa.

Herra Burkett kelasi parhaillaan tapahtumia. Hän kertoi äidilleni istuneensa sohvan vieressä lattialla ja pidelleensä vaimoaan kädestä, kunnes lääkäri tuli, ja sen jälkeen, kunnes hautausurakoitsija tuli hakemaan vaimon pois. ”Balsamointiin”, herra Burkett varsinaisesti sanoi, mitä minä en ymmärtänyt ennen kuin äiti selitti. Ensin luulin herra Burkettin puhuvan balsasta, enkä käsittänyt miten mies vielä hänen iässään lennättää liidokkeja. Hän oli lakannut itkemästä, mutta nyt vullotus alkoi uudestaan. ”Hänen sormuksensa ovat kadonneet”, herra Burkett sanoi kyynelten lomassa. ”Vihki-sormus ja kihlasormus, jossa on iso timantti. Etsin yöpöydältä hänen puoleltaan sänkyä. Hän panee ne sinne ennen kuin hieroo käsiinsä sitä hirveän hajuista reumasalvaa –”

”Se tosiaan haisee pahalta”, rouva Burkett myönsi. ”Lanoliini on lampaanvillarasvaa, mutta se todella auttaa.”

Nyökkäsin ymmärryksen merkiksi mutta en sanonut mitään.

”– ja katsoin kylpyhuoneen pesualtaan reunalta, koska hän unohtaa ne toisinaan sinne... Etsin ihan kaikkialta.”

”Kyllä ne löytyvät”, äitini rauhoitteli, ja nyt kun hänen tukkansa oli turvassa, hän halasi uudestaan herra Burkettia. ”Marty, ole huoleti, ne löytyvät kyllä.”

”Minun on niin ikävä häntä! Nyt jo!”

Rouva Burkett huitaisi kädellään. ”Veikkaan että menee kuusi viikkoa, kun hän jo pyytää Dolores Magowania ulos syömään.”

Herra Burkett nyhkytti yhä ja äitini lohdutti häntä parhaansa mukaan kuten minua kerran, kun kaaduin ja polvesta tuli verta, tai kerran kun yritin laittaa hänelle teetä ja kuumaa vettä roiskahti kädelleni. Toisin sanoen käytävässä kävi melkoinen mekastus, joten tartuin tilaisuuteen, mutta puhuin hiljaa.

”Missä sormuksenne ovat, rouva Burkett? Muistatteko?”

Vainajat eivät saa valehdella. En tiennyt sitä kuusi-vuotiaana; luulin nimittäin, että aikuiset puhuvat totta, niin elävät kuin kuolleet. Siihen aikaan tietysti uskoin, että Kultakutri oli todellinen tyttö. Hauku vain vapaasti tyhmäksi. En sentään uskonut, että ne kolme karhua osasivat oikeasti puhua.

”Eteisen kaapin ylähyllyllä”, hän vastasi. ”Perällä leikekirjojen takana.”

”Miksi siellä?” kysyin, ja äiti katsoi minua oudosti. Hänen näkökulmastaan minä puhuin tyhjälle ovensuulle... joskin hän tiesi jo, etten minä ollut ihan samanlainen kuin muut lapset. Keskuspuistossa sattui yksi juttu, ei mikään

kiva juttu – palaan siihen vielä – ja sen jälkeen kuulin hänen sanovan puhelimesta jollekin kustannustoimittaja-kaverilleen, että minä olin *fey*, yliaistillinen. Säikähdin hirveästi, koska luulin, että hän oli päättänyt antaa minulle uuden nimen Fay – tytön nimen!

”Ei aavistustakaan”, rouva Burkett sanoi. ”Minulla oli kai silloin veritulppa aivoissa ja ajatukseni hukkuivat vereen.”

Ajatukseni hukkuivat vereen. En ikinä unohtanut sitä.

Äiti kysyi, haluaisiko herra Burkett tulla meille teelle (”tai vahvempaakin löytyy”), mutta herra Burkett kiitti kutsusta ja sanoi menevänsä etsimään vaimon sormuksia. Äiti kysyi, maistuisiko herra Burkettille kiinalainen noutoruoka, äiti kun oli ajatellut tilata sellaista muutenkin, ja herra Burkett vastasi, että kiitos, Tia, se kuulostaa hyvältä.

Äiti sanoi *de nada* (mitä hän sanoi melkein yhtä usein kuin joo joo joo ja selvä selvä), ja sitten hän sanoi, että me toisimme sapuskan herra Burkettille kuuden maissa, ellei herra Burkett haluaisi syödä meillä, tervetuloa vain. Herra Burkett vastasi kieltävästi, hän halusi syödä kotonaan mutta toivoi meidän syövän hänen luonaan. Tosin hän sanoi *meillä*, ihan kuin rouva Burkett olisi yhä elossa. Eikä rouva ollut, vaikka oli paikalla.

”Siihen mennessä olet varmasti löytänyt sormukset”, äiti sanoi. Hän tarttui minua kädestä. ”Tulepas, Jamie. Jätetään nyt herra Burkett yksin. Näemme hänet myöhemmin.”

Rouva Burkett sanoi: ”Jamie, kalkkunat eivät ole vihreitä, eikä tuo muutenkaan näytä kalkkunalta. Se näyttää klimpiltä, josta törrottää sormia. Sinä et ole mikään Rembrandt.”

Vainajat eivät saa valehdella, ja se on hyvä juttu, jos haluaa vastauksia kysymyksiin, mutta kuten sanoin, joskus totuus on tosi syvältä. Aloin jo hikeentyä, mutta yhtäkkiä

hän rupesi itkemään, enkä voinut ollakaan äkäinen. Hän kääntyi herra Burkettiin päin ja kysyi: ”Kuka nyt katsoo, että vyö menee housujen selkäpuolen lenkkiin? Dolores Magowanko? Pitääkö tässä vain hymyillä ja antaa jäähyväissuukko?” Hän antoi suukon miehensä poskelle... tai hipaisi sitä, en tiennyt miten se meni. ”Minä rakastin sinua, Marty. Rakastan edelleen.”

Herra Burkett nosti kättään ja rapsutti kohtaa, jota huulet olivat hipaisseet, ihan kuin se olisi kutissut. Kai hän sitä kutinaksi luulikin.

2

Joo, minä näen kuolleita. Minulla on ollut se kyky pienestä pitäen, niin kauan kuin mustan. Mutta tässä ei ole kyse samasta kuin siinä Bruce Willisin leffassa. Se on mielenkiintoista ja toisinaan pelottavaa (se Keskuspuiston tyyppi oli pelottava), toisinaan ärsyttävää, mutta yleensä en edes ajattele sitä. Se on samanlaista kuin jos on vasenkätinen tai osaa soittaa klassista musiikkia kolmevuotiaana tai sairastaa varhaista Alzheimerin tautia, kuten Harry-enolle kävi jo neljäkymmenen kahden vuoden iässä. Neljäkymmentäkaksivuotias vaikutti minusta kuusivuotiaana vanhalta, mutta jopa silloin ymmärsin, että kukaan ei yleensä niin nuorena unohda nimeään. Tai esineiden nimiä – jostain syystä se oli minusta aina pelottavinta, kun menin katsomaan Harry-enoa. Hänen ajatuksensa eivät hukkuneet puhjenneesta suonesta vuotavaan vereen, ne hukkuivat muuten vain.

Äiti ja minä kävelimme 3C:n ovelle ja äiti avasi oven. Siihen meni aikaa, koska ovessa on kolme lukkoa. Hän sanoi, että se on hinta siitä, kun elää leveästi. Meillä oli kuuden huoneen kämppä, josta näki Park Avenuelle. Äiti sanoi, että kämppä oli Parkin palatsi. Meillä kävi siivooja kahdesti viikossa. Äidillä oli Range Rover pysäköintitalossa Second Avenuella, ja joskus me menimme katsomaan Harry-enoa Speonkiin. Regis Thomasin ja muutaman muun kirjailijan

ansioista (mutta suurimmaksi osaksi vanhan kunnan Regi-
sin ansioista) me kieriskelimme rahoissa. Sitä ei kestänyt
loputtomiin; kerron eräästä kurjasta käänteestä valitettavan
pian. Näin jälkeen päin ajatellen minusta tuntuu toisinaan,
että elämäni oli kuin Dickensin romaani, mutta sellainen,
jossa kiroillaan.

Äiti heitti käsikirjoituslaukun ja käsilaukkunsa sohvalle
ja istuutui. Sohva päästi pierun – se sai meidät yleensä
nauramaan, mutta ei sinä päivänä. ”Jumalauta”, äiti sanoi
ja nosti kätensä seis-eleeseen. ”Et –”

”En kuullut, en”, minä sanoin.

”Hyvä. Pitäisi hankkia jostain sähköiskupanta tai piip-
pari, joka surisee aina kun kiroilen sinun kuullen. Sitten-
päähän oppisin.” Hän työnsi alahuulensa esiin ja puhalsi
hiuksia otsaltaan. ”Minulla on vielä parisataa sivua uusinta
Regisiä lukematta –”

”Mikä tämän nimi on?” kysyin tietäen, että nimessä olisi
mukana nimi Roanoke. Niissä kaikissa oli.

”*Roanoken kummitusneito*”, äiti vastasi. ”Se on hänen kir-
jojensa paremmasta päästä, paljon sek... suukkoja ja haleja.”

Nyrpistin nenääni.

”Sori vaan, muksu, mutta naiset tykkäävät sykkivistä
sydämistä ja kuumista reisistä.” Hän katsoi laukkua, jossa
Roanoken kummitusneito odotti sidottuna tavalliseen tapaan
kuudella tai kahdeksalla kumilenkilällä; yksi aina katkesi ja
sai äidin suoltamaan värikkäimpiä kirosanojaan. Käytän
yhä monia niistä. ”Nyt minua ei huvita tehdä mitään muuta
kuin juoda lasillinen viiniä. Tai koko pullo. Mona Burkett
oli oikea kiusankappale – ukolla saattaa itse asiassa olla
paremmat oltavat ilman häntä – mutta juuri nyt hän on
surun murtama. Toivon todella, että hänellä on sukulaisia,
sillä en välittäisi joutua virallisen lohduttajan rooliin.”

”Rouvakin rakasti häntä”, sanoin.

Äiti katsoi minua erikoisesti. ”Ai? Niinkö luulet?”

”Tiedän. Rouva Burkett sanoi ilkeästi minun kalkkunastani, mutta sitten hän itki ja antoi miehelleen suukon poskelle.”

”James, sinä vain kuvittelit”, äiti sanoi, mutta hän sanoi sen innottomasti. Hän tiesi siinä vaiheessa, olen varma että tiesi, mutta aikuisten on vaikea uskoa, ja voin kertoa mistä se johtuu. Kun heille lapsena selviää, ettei joulupukkia ole olemassa ja ettei Kultakutri ole todellinen tyttö ja että pääsiäispupu on täyttä puppua – voisin antaa enemmänkin esimerkkejä kuin nämä kolme – syntyy kompleksi ja he lakkaavat uskomasta ihan kaikkea, mitä eivät omin silmin näe.

”Enkä kuvitellut. Hän sanoi, ettei minusta tulisi Rembrandtia. Kuka se on?”

”Yksi taidemaalari”, äiti sanoi ja puhalsi taas hiuksia otsaltaan. En tiedä, miksei hän leikkauttanut otsatukkaa tai kammannut tukkaansa eri tavalla. Hän olisi voinut, koska oli tosi nätti.

”Kun menemme herra Burkettin luo syömään, varokin sanomasta mitään siitä, mitä luulet nähneesi.”

”En sano”, lupasin, ”mutta rouva Burkett oli oikeassa. Mun kalkkuna on syvältä.” Minulla oli siitä paha mieli.

Se taisi näkyä, sillä äiti ojensi kätensä. ”Tulepas tänne.” Minä tulin ja me halasimme.

”Sinun kalkkunasi on hieno. En ole ikinä nähnyt toista noin hienoa kalkkunaa. Minä panen sen jääkaapin oveen ja siihen se myös jää.”

Rutustin häntä niin kovaa kuin pystyin ja painoin kasvoni hänen olkakuoppaansa, jotta haistoin parfyymini. ”Rakastan sinua, äiti.”

”Ja minä sinua, Jamie, ihan roppakaupalla. Menepäs nyt leikkimään tai katsomaan telkkaa. Minun pitää vähän soittaa puheluita ennen kuin tilaan kiinalaista.”

”Okei.” Lähdin huonettani kohti, mutta sitten pysähdyin. ”Hän pani sormukset eteisen kaapin ylähyllylle leikekirjojen taakse.”

Äiti tuijotti minua suu auki. ”Miksi?”

”Kysyin samaa, mutta hän sanoi, ettei tiennyt syytä. Hän sanoi, että silloin hänen ajatuksensa hukkuivat vereen.”

”Taivas”, äiti kuiskasi ja painoi käden kaulalleen.

”Sinun pitää keksiä, miten kerrot siitä herra Burkettille, kun syömme yhdessä kiinalaista. Sitten hän ei enää murehdi. Saanko kenraali Tson kanaa?”

”Saat”, äiti vastasi. ”Ja tummaa riisiä, et vaaleaa.”

”Selvä selvä”, sanoin ja menin leikkimään Legoilla. Rakensin robottia.

3

Burkettien asunto oli pienempi kuin meidän mutta viihtyisä. Kun oli syöty ja avattu ennustuskeksit (minun lapussani luki *Parempi sulka pivossa kuin kymmenen hatussa*, missä ei ollut mitään järkeä), äiti kysyi: ”Marty, oletko etsinyt kaapeista? Tarkoitan niitä sormuksia.”

”Miksi hän olisi ne kaappiin pannut?” Ihan järkevä kysymys.

”No, jos hän sai aivoveritulpan, hän ei ehkä ajatellut selkeästi.”

Istuimme keittiön pienessä pyöreässä pöydässä. Rouva Burkett istui työtason vieressä jakkaralla ja nyökkäili kovasti äidin sanoille.

”Ehkä etsin kaapeista”, herra Burkett sanoi. Hän kuulosti epämääräiseltä. ”Mutta nyt ei ole voimia, ja olen poissa tolaltani.”

”Katso makuuhuoneen komerosta sitten kun jaksat”, äiti sanoi. ”Minä kurkistan nyt saman tien eteisen kaappiin. Tekee hyvää hiukan jaloitella sen hapanimelän possun jälkeen.”

Rouva Burkett sanoi: ”Keksikö hän tuon omasta päästään? Enpä arvannut häntä noin fiksuksi.” Häntä alkoi jo olla vaikea kuulla. Hetken päästä en kuulisi hänen ääntään lainkaan, näkisin vain huulten liikkeen, kuin hän

olisi paksun ikkunalasin takana. Ja pian sen jälkeen hän katoaisi kokonaan.

”Äiti on hurjan fiksu”, sanoin.

”Tokko olen väittänyt, ettei olisikaan”, herra Burkett sanoi, ”mutta syön hattuni, jos sormukset löytyvät eteisen kaapista.”

Samassa äiti huudahti ”Jes!” ja tuli keittiöön sormukset kämmenellään. Vihkisormus oli aika tavallinen, mutta kihlasormuksen kivi oli silmämunan kokoinen. Ja säkenöi upeasti.

”Varjelkoon!” huudahti herra Burkett. ”Miten ihmeessä...?”

”Rukoilin pyhää Antoniosta”, äiti sanoi, mutta vilkaisi minua hymyillen. ”Kuten katolilaiset, kun ovat hukanneet jotain. Ja se tepsi.”

Ajattelin tiedustella, haluaisiko herra Burkett hatulleen suolaa ja pippuria, mutta en tiedustellut. Oli väärä hetki olla hauska, ja sitä paitsi juttu on niin kuin äiti aina sanoo – näsäviisas saa nenilleen.

**KAIKILLA MEILLÄ ON SALAISUUTEMME.
MUTTA KUN KUOLEMME,
KERROMME NE JAMIE CONKLINILLE.**

PAITSI JOS...

SITTENPÄ NÄET.

MYÖHEMMIN.

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-3451-9